

Súd: Krajský súd Žilina  
Spisová značka: 9Co/497/2014  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5712214284  
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 08. 2014  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová  
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5712214284.3

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu JUDr. Jána Burika a JUDr. Jozefa Turzu v právnej veci navrhovateľa Pohotovosť, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti odporcovi Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava v konaní o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu v Martine č.k. 15C/195/2012-134 zo dňa 12.3.2014, takto

### rozhodol:

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e.

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

### o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal vo vzťahu k odporcovi uhradiť mu škodu vo výške 3 831,22 Eur a nemajetkovú ujmu vo výške 766,24 Eur z titulu nesprávneho úradného postupu súdu. Na základe vykonaného dokazovania vyvodil záver, že nedošlo k vydaniu nezákonného rozhodnutia ani k nesprávne úradnému postupu súdu, ktorý by spočíval v nesprávnej aplikácii právnych predpisov. Navyiac z u ustáleného skutkového stavu mal preukázané, že žiadosť o vydanie poverenia bola doručená okresnému súdu 21.4.2011, súd rozhodol 3.5.2011, nevydal však poverenie, ale žiadosť zamietol, exekučné konanie následne zastavil. Zastal názor, že k prietahom v tomto konaní nedošlo, nakoľko zákonná 15-dňová lehota podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku sa vzťahuje len na prípad, keď súd poverenie vydá, nevzťahuje sa na prípad, keď poverenie nevydá. Ďalej uviedol, že všeobecný súd konajúci o nároku na náhradu škody za nesprávny úradný postup nemá právo konštatovať prietahy v konaní. Prietahy v konaní môžu byť konštatované v rámci vybavenia sťažnosti na prietahy v konaní, v rámci disciplinárneho konania, rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, rozhodnutia Ústavného súdu SR o ústavnej sťažnosti. Navrhovateľ uvedené dôkazy nepredložil, nepreukázal prietah v konaní, nesprávny úradný postup podľa § 9 ods. 2 zák.č. 514/2003 Z.z. Z uvedeného vyvodil, že navrhovateľ nespĺnil prvú podmienku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom alebo nezákonným rozhodnutím, nepreukázal nesprávny úradný postup ani nezákonné rozhodnutie. Pri aplikácii logického výkladu za nadbytočné a nehospodárne považoval dokazovať splnenie ďalších podmienok, vyvodenie zodpovednosti, nakoľko tieto musia byť splnené kumulatívne. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v súvislosti s § 151 os. 1 O.s.p. s tým, že ani z obsahu spisu nezistil, že by odporcovi účelne vynaložené výdavky vznikli.

Proti rozsudku okresného súdu doručil v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. V podanom odvolaní vytýkal, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p. - ak účastníkovi konania sa postupom okresného súdu odňala možnosť konať pred súdom, v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., ak rozhodoval vylúčený sudca, v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221

ods. 1 O.s.p., prvostupňový súd nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu, nedostatočne zistil skutkový stav. Súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy. Rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že súd prejednal vec v neprítomnosti odporcu, jeho právneho zástupcu postupujúc podľa ust. § 101 ods. 2 O.s.p., a to aj napriek tomu, že navrhovateľ podal elektronicky na zverejnenú e-mailovú adresu návrh na zrušenie pojednávania. V tejto žiadosti poukázal na skutočnosť, že súdu boli v žalobe oznámené skutočnosti, pre ktoré sú všetci sudcovia daného okresného súdu vylúčení z prejednávania a rozhodovania vo veci. Na základe týchto skutočností mal súd postupovať podľa § 15 O.s.p. a predložiť vec na rozhodnutie predsedovi súdu a ten vzhľadom na ust. § 12 O.s.p. mal predložiť vec na rozhodnutie o jej pridelení inému súdu. Zdôraznil, že nedostatok nestrannosti sudcu je súčasťou pojmu „zákonný sudca“. V konaní mal okresný súd uskutočňovať také úkony, ktoré neprípúšťajú odklad. Ústne pojednávanie vo veci odklad pripúšťalo a nebolo neodkladným úkonom za danej procesnej situácie. Ďalej poukazoval, že nemal možnosť vyjadriť sa k tvrdeniam odporcu, z ktorých súd pri svojom rozhodnutí vychádzal. Zachytil ich aj v odôvodnení svojho rozhodnutia. Nemal možnosť vyjadriť sa ani k dôkazom, ktoré vykonal a založil na nich svoje rozhodnutie. Vytýkal okresnému súdu, že sa dopustil viacerých omylov, keď konštatoval, že navrhovateľom namietané lehoty na vydanie rozhodnutia boli dodržané, avšak v odôvodnení prezentované časové úseky tomu nenasvedčujú. Koncepcia spravodlivého súdneho konania zahŕňa aj právo na kontradiktórne konanie. Súd rozhodol bez toho, aby umožnil navrhovateľovi ovplyvniť rozhodnutie všeobecného súdu vyjadriť sa ku skutkovým a právnym otázkam veci. Ako strana konania nebol oboznámený s obsahom dôkazov a prednesov, nemal možnosť sa k týmto dôkazom a prednesom vyjadriť a sám nemal možnosť navrhnuť dôkazy na podporu svojich protitvrdení. Načrtol viacero modelových situácií, ktoré môžu nastať, pokiaľ súd nedodrží zákonnú 15-dňovú lehotu s tým, že z týchto modelových situácií je nevyhnutné dospieť k záveru, že ak exekučný súd včas nevydá, či už poverenie, alebo uznesenie o zamietnutí návrhu na vydanie poverenia, spôsobuje zbytočné prietahy, a táto jeho pasivita predstavuje neodôvodnenú nečinnosť súdu. Ďalej poukazoval, že prvostupňový súd požadoval na konštatovanie zbytočných prietahov, ako okolnosti ovplyvňujúcej vznik škody, splnenie podmienky, ktorá v právnom poriadku nebola v čase vzniku škody. Ustanovenie § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. bolo do právneho poriadku včlenené až dňa 01.01.2013 zákonom č. 412/2012 Z. z., apeloval preto na konajúce súdy, aby danému ustanoveniu nepriznali retroaktívne účinky v záujme rešpektovania zákazu retroaktivity, ktorá je súčasťou pojmu „právny štát“. Pokiaľ i súd konštatuje, že neboli splnené hmotno-právne predpoklady pre vznik nároku na náhradu škody podľa ust. § 9 ods. 2 len na základe toho, že nebola podaná sťažnosť na prietahy v konaní. Z jeho odôvodnenia zároveň nie je zrejmé, že by v tomto smere vykonal dokazovanie. Žiadal preto rozsudok okresného súdu zrušiť, vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v intenciách ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 214 O.s.p. rozsudok okresného súdu ako správny, podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Pokiaľ išlo o skutkové zistenia, vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností a právne posúdenie veci, v tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (ust. § 219 ods. 2 O.s.p.), keďže ani zo strany odvolateľky neboli v priebehu odvolacieho konania tvrdené také skutočnosti, s ktorými by sa nevyporiadal súd prvého stupňa v dôvodoch napadnutého rozhodnutia.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Prvostupňový súd neporušil právo účastníkov konania na spravodlivý proces, nakoľko v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, naopak okresný súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a aj náležite vyhodnotil.

V sporovom konaní, o ktoré ide aj v prejednávanej veci, platí dispozičná a prejednáca zásada. Prejednáca zásada spočíva v tom, že tvrdenie skutočností a navrhovanie dôkazov, ktoré ju preukazujú, je zásadne vecou účastníkov konania. Úprava vychádza z toho, že iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na účastníkoch a ukladá im označiť dôkazy k preukázaniu tvrdenia. Účastník má teda povinnosť tvrdenia (§ 79 ods. 1 a § 101 ods. 1 O.s.p.) a povinnosť dôkazu. K splneniu tejto povinnosti je zaviazaný každý účastník konania. Pokiaľ navrhovateľka poukazuje na ust. § 101 ods. 2 O.s.p. a na to,

že súd nepostupoval správne, keď vykonal pojednávanie bez prítomnosti navrhovateľky, odvolací súd uvádza, že súd prvého stupňa postupoval správne, keď nepristúpil na rôzne konštrukcie navrhovateľky, ktoré iba sťažujú priebeh konania a postup súdu v ňom. Ustanovenie § 101 ods. 2 O.s.p. predpokladá pre prejednanie v neprítomnosti takého účastníka skutočnosť, že sa účastník nedostaví na pojednávanie, ani nepožiadala z dôležitého dôvodu o odročenie. Navrhovateľka v danom prípade nepožiadala o odročenie z dôležitého dôvodu. Z návrhu na zrušenie nariadeného pojednávania z dôvodu porušenia nestrannosti súdu a sudcu je možné pri jeho obsahovom posúdení dôjsť k záveru, že týmto úkonom by navrhovateľka mohla požiadať o odročenie pojednávania, no zároveň vzhľadom na uvedený dôvod - nestrannosť sudcu, súdu - nie je možné v danej situácii vyhodnotiť takýto dôvod ako dôležitý, nakoľko ak navrhovateľka spochybňovala v konaní zákonnú sudkyňu s poukazom na ust. § 15 ods. 1 O.s.p., podľa názoru odvolacieho súdu v aktuálnom konaní nie sú zistené žiadne skutočnosti, ktoré by spochybňovali nestrannosť zákonnej sudkyne. Ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku (§ 14 a nasl. O.s.p.) predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z pojednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a len zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezáujato a spravodlivo. Samotný subjektívny názor účastníka konania, že v osobe určitého sudcu sú dané okolnosti vylučujúce ho z pojednávania a rozhodovania veci, nezakladá ešte bez ďalšieho dôvod pre legitímne obavy z jeho nestranného a nezaujatého rozhodovania.

Odvolací súd zdôrazňuje, že nebolo porušené právo na kontradiktórne konanie. Podľa ust. § 115 ods. 1, 2 O.s.p., ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak, súd nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná. Predvolanie sa musí účastníkom doručiť tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať.

Právo účastníka, aby jeho vec bola prejednávaná verejne a v jeho prítomnosti, zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, je potrebné chápať tak, že súd je povinný umožniť účastníkovi uplatnenie práva konať a rozhodnúť v jeho prítomnosti. Dokazovanie je časťou občianskeho súdneho konania, v ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Účastníci konania majú procesnú dôkaznú povinnosť, teda povinnosť uviesť dôkazy na preukázanie tvrdených skutočností. Procesný dôsledok spojený s dôkaznou povinnosťou môže mať za následok neunesenie dôkazného bremena. Dôkaznú povinnosť môže účastník plniť od začiatku konania, v návrhu na začatie konania, vo vyjadrení k nemu, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania pri odročení pojednávania. Jej cieľom je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na účastníkovi konania bez ohľadu na jeho procesné postavenie. Za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch svedkov. Podľa ust. § 129 ods. 1 O.s.p. možno vykonať dokazovanie listinami tak, že predseda senátu (samosudca) na pojednávaní listinu alebo jej časť prečíta alebo oboznámi ich obsah. Podľa ust. § 122 ods. 1 O.s.p. súd vykonáva dokazovanie na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania.

V danej veci bolo nariadené pojednávanie na presný termín v sídle súdu prvého stupňa, pričom navrhovateľka bola riadne na toto pojednávanie predvolaná, no bez ospravedlnenia sa nedostavila, i keď podala návrh na zrušenie pojednávania z dôvodu objektívneho porušenia zásady nestrannosti súdu a sudcu. Krajský súd poukazuje na skutočnosť, že v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv, teda právo vykonávať procesné úkony, vo formách stanovených zákonom nazeráť do spisu, robiť si výpisy, vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali § 123 O.s.p., byť predvolaní na súdne pojednávanie. Na pojednávaní sa súd oboznámil s obsahom spisu a obsahom exekučného spisu súdu (sp. zn. 17Er/1074/2011). Pokiaľ teda okresný súd na pojednávaní vykonal dôkazy navrhované navrhovateľkou a poskytol možnosť obom účastníkom zúčastniť sa pojednávania, čím mali možnosť vyjadriť sa k dôkazom, resp. navrhnúť ďalšie dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, tak týmto postupom okresného súdu nedošlo k porušeniu princípov kontradiktórnosti a princípu rovnosti zbraní ako základných definíčných prvkov práva na spravodlivé súdne konanie. Okresný súd dodržal i zásadu priamosti a ústnosti vykonávania dôkazov ako jednu zo základných zásad občianskeho súdneho konania, ktorú zaručuje nielen ústava (čl. 48 ods. 2), ale aj Dohovor (čl. 6 ods. 1), keďže táto zásada je súčasťou práva účastníkov konania na spravodlivé prejednanie veci, týkajúce sa ich občianskych práv a záväzkov a je aj zároveň špecifickým vyjadrením zásady kontradiktórnosti sporového konania. Práve zo

strany prvostupňového súdu dodržanie práva účastníka konania vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom je v zhode i s judikatúrou, o ktorú sa opiera aj ESLP, ktorý vyslovil, že súčasťou koncepcie spravodlivého súdneho konania je zásada kontradiktórnosti, v súlade s ktorou musia mať účastníci nielen právo navrhnúť všetky dôkazy, ktoré považujú za nevyhnutné na preukázanie svojich tvrdení, ale aj právo byť oboznámení a vyjadriť sa ku všetkým dôkazom a vyjadreniam predloženým s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu. Vo vzťahu k princípu rovnosti zbraní, ktorý bol prvostupňovým súdom dodržaný, bola poskytnutá obom účastníkom konania primeraná možnosť predložiť svoje návrhy. Pokiaľ okresný súd v rámci vykonávaného dokazovania vytvoril procesný priestor obom sporovým stranám na navrhovanie dôkazov, oboznámenie sa a vyjadrenie sa k nim, tak neodňal navrhovateľke ako účastníkovi konania možnosť konať pred súdom, teda rešpektoval judikatúru ústavného súdu a ESLP. Postupom okresného súdu nedošlo k porušeniu práva vyjadriť sa ku každému z vykonaných dôkazov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, k porušeniu zásad priamosti a ústnosti vykonávania dôkazov a kontradiktórnosti sporového konania, teda zásad obsiahnutých v príslušných ustanoveniach O.s.p., v práve na spravodlivý proces, ako ho vykladá ústavný súd a ESLP.

Pokiaľ navrhovateľ v odvolaní tvrdil, že súd prvého stupňa konštatoval, že ním namietané lehoty na vydanie rozhodnutia boli dodržané, odvolací súd konštatuje (rovnako ako súd prvého stupňa), že nedošlo k prieťahom v konaní, nakoľko v zmysle ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d) Exekučného poriadku. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. V takom prípade lehota 15 dní sa na postup exekučného súdu nevzťahuje.

Pokiaľ navrhovateľ spochybňoval zákonného sudcu s poukazom na ust. § 15 ods. 1 O.s.p., odvolací súd zdôrazňuje, že navrhovateľ trval na stanovisku o tom, že námietku zaujatosti voči sudcom okresného súdu nepodal a zákonná sudkyňa sa vo veci zaujatá necítila ani pre pomer k veci a ani pre pomer k účastníkom konania a ich zástupcom.

Ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku (§ 14 a nasl. O.s.p.) predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelennej veci len celkom výnimočne a len zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo. Samotný subjektívny názor účastníka konania, že v osobe určitého sudcu sú dané okolnosti vylučujúce ho z prejednávania a rozhodovania veci, nezakladá ešte bez ďalšieho dôvod pre legitímne obavy z jeho nestranného a nezaujatého rozhodovania.

Dôvod na vylúčenie sudcu nezakladá ani skutočnosť, že sudca má prejednať a rozhodnúť vec, v ktorej žalovaným je súd, na ktorom tento sudca vykonáva súdnicstvo (viď napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. mája 2010 sp. zn. 3 Nc 14/2010). Pre účely preskúmvanej veci odvolací súd konštatuje, že dôvodom na vylúčenie sudcu nie je bez ďalšieho ani to, že vykonáva súdnicstvo na súde, ktorý údajne (podľa tvrdenia navrhovateľky) svojím nesprávnym úradným postupom v inej právnej veci založil zodpovednosť odporkyne za majetkovú a nemajetkovú ujmu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z.

V nadväznosti na uvedené potom odvolací súd rozsudok okresného súdu ako správny, podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. stotožniac sa aj s odôvodnením rozhodnutia zo strany okresného súdu, potvrdil. Navrhovateľ nepreukázal jeden zo základných atribútov, resp. predpokladov pre priznanie nároku na náhradu škody - nesprávny úradný postup, keď exekučný súd žiadosť súdneho exekútora, oddelenie poverené na vykonanie exekúcie uznesením zamietol a na takýto procesný postup exekučného súdu sa lehota 15 dní nevzťahovala (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku).

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. V odvolacom konaní bola úspešná odporkyňa, ktorá si však náhradu trov odvolacieho konania postupom podľa § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnila, resp. jej ani žiadne trovy nevznikli, preto rozhodol krajský súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

**Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.